

Мухамед Зафзаф

НОЋ У КАЗАБЛАНКИ

Море се једва назире под црним небом и густим пљуском. Неколико кола брзо пролази кривудајући због вратоломне вожње пијаних власника. Колико се само несрећа овде десило, а полиција увек долази са закашњењем да обави рутинске радње, вазда постављајући иста питања радозналцима окупљеном око места удеса: „Да ли је возач био пијан?“ Затим би стигла амбулантна кола, такође са закашњењем, и гомила би се коначно разишла. Понекад би неком знатижељнику запао шамар или ударац ногом, полиција би га угурала у џип и пошто би платио казну, избацили га насред пута.

Чује се снажан хук мора, још јача грмљавина громава и звуци ударања кишних капи по крововима аутомобила паркираних испред хотела и кафана.

Из ноћног клуба „Оклахома“ допире громогласна музика. У близини је кафана у коју непрестано улазе и излазе групе људи. Чује се жагор који се појачава; често се једна група ухвати укоштац са другом, рукама или бритвама, а неретко би нека женска остала крвава на тротоару. Око ње би се окупили људи који нису имали везе с догађајем па нису могли, збрканим сведочењем, да укажу полицији шта се десило. Убицајен коментар полиције је био: „То је судбина проститутки. Колико крви исцеде мушкарцима, толико крви пролију по тротоару.“

Море је грмело у густој тами, киша је ослабила. Суада је нагло изјурила кроз уска врата „Оклахоме“, а затим се зачуо снажан тресак врата. Покушавајући да закопча каиш мантила, кренула је напред малим, округлим простором оивиченим великим глиненим вазама. Затим је изашао Саид разговарајући с отмено одевеним вратаром, који га је добро познавао.

– Вечерас си пијан. Да ли ћеш моћи возити? – упитао је вратар.

– Нисам довољно попио. Она проститутка тамо попила је целу флашу. Наравно, за то ће морати да плати.

– Да ли ћеш то поновити вечерас? Пријатељу, буди умерен...

– Урадићу исто оно што чиним свако вече. Ја сам Шахријар.¹

Насмејао се и вратару тутнуо у руку новчаницу од десет дирхема. Овај ју је узео са очигледним уживањем.

– Ми смо пријатељи, зашто трошиш новац?

Саид одговори:

– Уф, ма мани.

Гледао је у Суаду. Изгледала је уморно док је стајала у малом, кружном простору.

Ставио јој је руку на раме и привукао к себи.

– Ауто је близу – рекао јој је.

ДОЗИВИ

¹ Краљ из 1001 ноћи који је сваке ноћи тражио да му доведу нову жену. (Прим. прев.)

– Да?!

– Ауто је близу.

– Где идеш?

– Где год ти желиш. Још има отворених места. Ово је наша ноћ.

Пошто су ушли у кола, она је с напором из торбе извукла цигарету напуњену кеифом² и почела да је врти међу прстима.

– Саиде, да свратимо до једне моје пријатељице. Јадница, сигурно нема шта да дува вечерас.

– Зашто нема? Па дилера хашиша има на сваком кораку шеталишта корниша.

– Ако не буде нашла, умреће или ће се убити. Она ми је баш блиска другарица. Има много проблема с очухом и својим дечком. С њим је добила девојчицу, лепу попут кристала, али он не жели да призна дете. Из моћне је породице.

– Познате су ми те моћне породице. Изгледа да их ви волите.

– Ја их не волим, али волим да живим.

То је рекла лењим гласом, док је он возио пролазећи пустим улицама с вилама нанизаним са сваке стране по чијим баштама су се ширила разнобојна светла. Запалила је цигарету надевену кеифом скоро склопљених очију.

– Да ли пушиш? – упитала га је.

Узео је цигарету од ње, повукао неколико димова, затим јој је вратио.

– И шта кажеш? Где је моја пријатељица? – задиркивала га је.

– Не знам. Вероватно негде на овом свету.

– А ми, где се ми налазимо?

– Између њих.

– Кога?

– Оних које волиш.

– Никога ја не волим. Била сам заљубљена у Мутија, али сам га оставила јер није био богат и отимао ми је све што бих зарадила преко ноћи. Пушио је велике количине хашиша, а кад га није имао, полудео би и претио да ће ме убити. Заједно смо ишли у средњу школу одакле су нас избацили, Његов отац је неколико пута покушао да убије његову мајку. Не познајем оца, али он ми је причао о њему. Нема сумње да му наликује, и да сам се удала за њега, сигурно би покушао и мене да убије. А ја не желим да умрем. Волим живот.

Музика у колима, која су се кретала врло лагано, била је гласна. Прозори су били затворени, напољу је и даље падала киша и било је хладно. Ауто је био попут затворене кутије загушљивог ваздуха од тешког мириса хашиша. Али Саид није желео да отвори прозор. У међувремену огроман мотоцикл их је претекао, од чије тутњаве је Саид мало задрхтао. Дланом је брисао предње стакло.

Суада је рекла:

– Како бих само желела да имам велики мотоцикл попут овог!

– И кад се надуваш хашишом, покосила би све дрвеће на путу пред собом.

– Ха-ха-ха. Не претеруј. Уосталом, сви који возе овакве моторе пуше хашиш.

² Израз који се у Мароку користи за хашиш. (Прим. њев.)

Прошли су крај с вилама. Град је био тих пошто је киша престала. Неколико барица сијало се под ноћним светлом. С времена на време уз тротоар би лагано прошле ноћне патроле с угашеним светлима тражећи скитнице. Суада је осећала пријатну топлоту у мантилу и забацила главу. Очи је затворила и тешко их је отварала. Мрмљала је нешто неразговорно, Саид је разумео да жели да једе. И сам је осетио глад. Обично после ноћи попут ове ретко једе. Често би легао обучен, чак се не би ни изуо.

– Хеј, да ли си гладна?

– Да.

– Идемо да једемо хариру.³

– Харира је кисела, а и оне леблебије и сочиво у њој... као да једеш камење.

– Хашиш ти буди апетит, зар не?

– Да. Једном сам појела велики лонац кускуса.

– Не претеруј!

– Кунем се својом чашћу.

– Имаш ли ти уопште част, ти...

– Хајде, кажи. Превали преко уста. Па ја сам часнија од ћерки власника оних вила.

Познајем их ја добро. Заједно смо пушиле хашиш, и то много пута.

– У реду. Није то сада важно. Значи, не желиш хариру?

– Не, бољи је хамбургер с јајима и сосом, а он је код „Тангеријца“ и јефтинији од харири. Има један његов ресторан, ту близу Синсинати продавнице освежавајућих пића.

– Тамо је увек велика гужва. Често на измаку ноћи избијају туче између пијанаца због женскиња. А неретко навраћа и полицијска патрола и тражи лична документа. Имаш ли ти личну карту?

– Да ли мислиш да сам дошла с неке друге планете? Ја сам такође Мароканка, имам мајку и оца као и остали људи. Да ли ме ти то потцењујеш јер си ме лагано купио? Да ми се ниси допао, никад не бих пошла с тобом. Могу да намирашем тип мушкарца. Немој мислити да си ми се свидео због одела или кравате. Има у теби нешто друго, нешто чега можда ни сам ниси свестан. Мало је људи који изистински познају себе.

Сасвим је затворила очи, али у ствари није заспала. Слушала је музику и у полубудном стању под утицајем хашиша видела различите боје, чула цвркул птица и друге звуке који су се мешали с њим. Између осталог видела је море с палмама на обали, а на плажи голи људи су се купали и сунчали. Косе појединих жена биле су окићене дивним цветовима који су светлукли на блиставим сунчевим зрацима. Саид се окренуо према њој. Лице јој је деловало сањиво и невино као у малог детета. Узео је цигарету и запалио. Тешко је нашао место за паркирање. Суада је отворила очи и затражила да и њој запали цигарету. Киша је сад ситно сипила. Када је Саид подигао главу према небу, било је и даље веома тамно. Киша ће, без сумње, кроз неколико тренутака поново почети да пада, и сутра, и прекосутра. Помислио је да земљи треба киша. Сви се жале на дуготрајну сушу, међу њима и његов отац који има земљу у Ал-Музакари⁴ где

³ Мароканска чорба направљена од парадајза, сочива, леблебија и зачињена коријандером, ђумбиром, бибером и циметом. (Прим. прев.)

⁴ Област јужно од Рабата. (Прим. прев.)

нема канала за наводњавање, јер је изградња канала прекинута пошто је прокопан до фарме једног богаташа блиског са званичником из власти. Саид је из дубине душе пожелео да небо излије кишу, али не зарад себе, јер он има и стан и кола, и његова жена има кола, и има новац у банци, што данас тешко полази за руком неком његових година.

Суада је изашла из кола после њега и лењо и нехајно затворила врата покушавајући да увије крагну мантила око врата.

Саид јој рече:

– Јаче затвори врата. Није толико хладно, а и киша је престала да пада.

Отворила је врата и поново их залупила свом снагом како би се уверила да су добро затворена. Кренули су у према „Тангеријцу“ да поруче сендвиче. Изнутра је допирао глас Стиви Вондера спокојно се ширећи у касну ноћ. Место је било скучено, али офарбано разним бојама. Неколико девојака је седело на клупама испред каменог шанка. Било је више мушкараца него жена. Келнери су радили хитро и акробатски, у чистим униформама. Један је превртао комад меса вешто га бацајући у ваздух, док је цупкао уз песму Стивија Вондера. Девојка налакћена на шанк дигла је главу, док јој се коса увијала око руку. Била је лепа, али уморна од мањка сна и испијеног пића. Чинило се да је сама. Позвала је келнера који је цупкао, али је до ње дотрчао други момак.

– Чашу хладне воде.

– Већ си попила много хладне воде. Шта је с тобом? Да ли си узела превише хашиша?

– Гледај ти своја посла, иначе одох горе код Тангеријца.

– Попни се слободно, газда не воли такве попут тебе.

– Донеси ми чашу хладне воде и гледај своја посла.

Келнер јој је донео чашу воде с комадом леда, коју је испила наискап, а затим се поново вратила у првобитни положај наслонивши главу на руке. Келнер јој је рекао: „Ако ти се спава, иди кући.“

Није обраћала пажњу на њега.

Саид и Суада су стајали у гомили пошто су поручили два сендвича. Неки посетиоци су прождрљиво јели стојећи. Саид је узео два умотана сендвича, а затим су изашли да једу у колима јер су ситне капи кише промицале ваздухом губећи се ту и тамо. Суада је одмотала сендвич и почела халапљиво да једе. Док је жвакао, Саид јој рече:

– Да ли си данас уопште нешто јела? Зашто једеш тако похлепно?

Није одговорила. Жвакала је и незасито гутала. Комад парадајза пао јој је на мантил, она га је покупила и хитро вратила у уста. Саид је приметрио сенку с леве стране и окренуо се. Полицајац је покуцао на прозор аута. Саид је отворио прозор. Полицајац је поздравио и рекао: „Документа!“ Кратко је погледао унутрашњост кола и на задње седиште. Осмотрио је Суадино лице и строго, не тражећи од ње папире, упитао:

– Ко је она?

– Пријатељица.

– Идите на спавање, касно је, или ћете ноћ завршити у станици.

Полицајац му је вратио документа и удаљио се.

Суада је рекла:

– Фуј! Као муве су, има их свуда!

– Ућути или ћу те послати њему. Човек је био љубазан, а ти и поред тога кажеш фуј. Да ниси са мнош, ноћ би провела у станици.

– А шта сам то па учинила?! Да ли сам неког убила?

– А шта радиш овако касно ноћу? Они патролирају да би спречили кривична дела, ових дана град је пун лопова и злочина је све више.

– Ја сам само хтела... Уосталом, прави лопови мирно спавају у својим кућама.

– Немој да ми причаш о стварима које те се не тичу.

– Да ниси сад са мнош, помислила бих да си и ти један од њих.

Припалио јој је цигарету. Она га је ћушнула у десну бутину и насмејала бацивши кроз прозор остатак хартије у коју је био увијен сендвич. Пошто се котрљао по мокром тлу, папир је сад лежао згужван на тротоару.

– Волим да запалим после јела. Цигарета тад има посебно пријатан укус. Каж ми, где сад идемо? Немој само рећи у хотел. Плашим се полиције. Имаш ли стан?

– Не.

– Знам једно пусто место, близу булевара ел-Хизам ел-Кабир.⁵

– Ел-Хизам ел-Кабир је далеко.

– Али место је мирно. Тамо је пријатан поветарац. Многи људи иду тамо да се надишу свежег ваздуха.

– Да ли често тамо одлазиш ради свежег ваздуха?

– Само с онима попут тебе, нормално, уколико стан није на располагању. Имам пријатељицу која има стан у Фердану, али њен момак тамо борави четири ноћи недељно, па не желим да јој стварамо проблеме.

Кола су кренула у правцу ел-Хизама ел-Кабира. Ерос се сад претворио у људско биће које се иза волана пробијало улицама града, надувен попут пауна. Зауставио се поред бензинске пумпе да наточи горива. Радник на пумпи се једва пробудио после Еросовог упорног трубљења, а нема сумње да је завијање сирене разбудило цео комшилук. Радник је протрљао очи надланицом, а затим се вратио да настави да спава. Чим су кола отишла, угасио је светла на пумпи како би избегао даља узнемиравања.

Кола су сада пролазила улицама пустим у ово доба ноћи. Светла на неколико канделабра и даље су била упалена. То је свакако било необично јер углавном се та светла гасе после поноћи. Пут је постао мрачнији. Неке зграде су утонуле у мрак, док је на неким још увек горело светло. Вероватно је било и других зграда које се нису примећивале у мраку. Недуго потом, Суада је рекла:

– Сад треба да скренеш десно. Тамо је место где можемо да удахнемо свежег ваздуха. Да ли си раније долази овде?

– Не.

– То је заиста дивно место, мораш га видети. Сви који воле свеж ваздух долазе овамо.

– Мора да се овде ваздух разликује од оног на другим местима.

– Баш тако. Ускоро ћеш се у то и сам уверити.

Ауто се лагано котрљао мрачним путем. Ничег није било осим празног простора и беле боје по средини пута. Саид је осећао како му срце удара. Гурнуо је руку испод

⁵ Најдужа улица у Казабланки. (Прим. прев.)

седишта, извадио боцу вискија блек лејбл и пружио је Суади. Отворила је боцу, отпила гутљај и вратила му. И он је отпио не би ли прикупио нешто храбрости и отерао осећај нелагоде на овом пустом путу.

– Морамо стати. Има ли овде полицијских патрола? – упитао је.

– Не, добро познајем ово место.

Ауто се зауставио. Суада је рекла:

– Баш ми је хладно. Дај боцу. Изаћи ћу да удахнем свежег ваздуха.

Отпила је велики гутљај, затим је отворила врата и изашла. Саид је запалио цигарету. Док ју је посматрао како иде по мраку, рече у себи: „Веома необична девојка. А и хашиш који је узела сигурно је деловао на њу. Тешка је овисница о хашишу.“

После неколико тренутака четири особе опколише кола. Један је носио такију⁶ на глави, а марама му је прекривала лице и врат. Чуо је у даљини Суадин глас:

– О, Абдул Кадире, немој га тући, он је добар и племенит човек. Узми му све ствари, само му остави лична документа. И пази да не учиниш нешто као оне проклете ноћи с оним глупавим човеком. Не заборави да има са собом боцу вискија, уколико желиш да се угрејеш.

*(С арајској ирревео **Мирослав Б. Мишровић**)*

⁶ Бела вунена капица, носи се често испод феса. (Прим. иррев.)